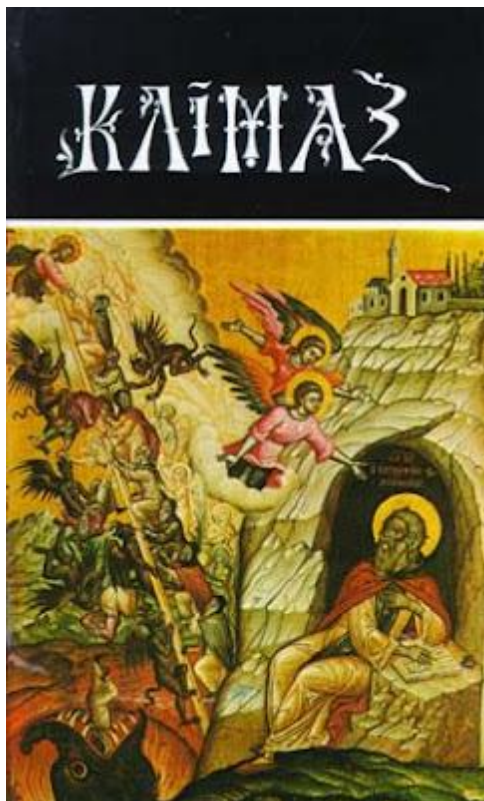

imverias.blogspot.com

Αγίου Ιωάννου του Σιναΐτου: Περί διακρίσεως (Σύντομος ανακεφαλαίωσις των προηγούμενων)

11–14 Minuten

"Κλίμαξ"

ΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΣΤΟΣ ΕΚΤΟΣ

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ

(Σύντομος ανακεφαλαίωση των προηγουμένων)

1. Η βεβαία πίστις είναι μητέρα της αποταγής. Και το αντίθετο είναι εξ ίσου φανερό. Η ακλόνητη ελπίδα είναι η θύρα της απροσπαθείας. Και το αντίθετο είναι εξ ίσου φανερό. Η αγάπη προς τον Θεόν είναι αιτία της ξενιτείας. Και το αντίθετο είναι εξ ίσου φανερό.

2. Την υποταγή την εγέννησε η καταδίκη του εαυτού μας και η όρεξις της πνευματικής υγείας. Μητέρα της εγκρατείας είναι η σκέψις του θανάτου και η διαρκής μνήμη της χολής και του όξους του Δεσπότη Χριστού. Προϋπόθεσις και συνεργός της σωφροσύνης και καθαρότητος είναι η ησυχία. Θραύσις της σαρκικής πυρώσεως είναι η νηστεία. Και αντίπαλος των αισχρών λογισμών είναι η συντριβή του νου.

3. Η πίστις και η ξενιτεία είναι ο θάνατος της φιλαργυρίας. Η ευσπλαγχνία και η αγάπη παρέδωσαν το σώμα σε θυσία. Η εκτενής προσευχή είναι όλεθρος της ακηδίας. Η μνήμη της Κρίσεως είναι πρόξενος της πνευματικής προθυμίας. Θεραπεία του θυμού είναι η αγάπη της ατιμίας, η υμνωδία και η ευσπλαγχνία.

4. Η ακτημοσύνη καταπνίγει την λύπη. Η απροσπάθεια προς τα αισθητά πράγματα οδηγεί στην θεωρία των νοερών. Η σιωπή και η ησυχία καταπολεμούν την κενοδοξία – εάν όμως ευρίσκεσαι ανάμεσα σε ανθρώπους, χρησιμοποίησε την ατιμία.

5. Την εξωτερική και ορατή υπερηφάνεια την εθεράπευσαν η πτωχεία, η θλίψις και οι παρόμοιες καταστάσεις. Την δε εσωτερική και αόρατη Εκείνος που είναι προαιωνίως Αόρατος. Όλα τα αισθητά ερπετά τα φονεύει το ελάφι και όλα τα νοητά η ταπείνωσις. Είναι δυνατόν με παραδείγματα από την φύσι να διδασκώμεθα καλώς όλα τα πνευματικά.

6. Όπως είναι αδύνατο να αποβάλει ο όφεις το παλαιό του δέρμα, εάν δεν εισχωρήσει σε στενή τρύπα, έτσι και εμείς δεν θα αποβάλουμε τις παλαιές προλήψεις και την ψυχική παλαιότητα και τον χιτώνα του παλαιού ανθρώπου, εάν δεν περάσωμε από την στενή και τεθλιμμένη οδό της νηστείας και της ατιμίας.

7. Όπως τα πολύσαρκα πτηνά δεν μπορούν να πετάξουν στον ουρανό, έτσι και εκείνος πού

τρέφει και περιποιείται την σάρκα του.

8. Ο ξηραμένος βόρβορος δεν ικανοποιεί πλέον τους χοίρους. Και η σάρκα που εμαράνθηκε δεν αναπαύει πλέον τους δαίμονας.

9. Όπως πολλές φορές τα πολλά ξύλα πνίγουν και σβήνουν την φωτιά δημιουργώντας υπερβολικό καπνό, έτσι πολλές φορές και η υπέρμετρη λύπη καπνίζει και γεμίζει σκότος την ψυχή και ξηραίνει το ύδωρ των δακρύων.

10. Όπως αποτυγχάνει ο τυφλός τοξότης στον στόχο του, έτσι αποτυγχάνει και καταστρέφεται και ο υποτακτικός που αντιλέγει.

11. Καθώς το κοπτερό σίδερο μπορεί να οξύνει ένα άλλο ακατέργαστο, έτσι και ο πρόθυμος αδελφός έσωσε πολλές φορές τον ράθυμο.

12. Όπως τα αυγά των ορνίθων που θερμαίνονται στον κόλπο του στήθους ζωογονούνται, έτσι και οι λογισμοί που δεν φανερώνονται με την εξομολόγησι, γίνονται έργα.

13. Όπως οι ίπποι που τρέχουν αμιλλώνται μεταξύ τους, έτσι και μετά στην καλή συνοδία ο ένας αδελφός διεγείρει τον άλλο.

14. Όπως τα σύννεφα αποκρύπτουν τον ήλιο, έτσι και οι πονηρές σκέψεις σκοτίζουν και καταστρέφουν τον νου.

15. Όπως αυτός που έλαβε την καταδικαστική απόφασι και οδηγείται προς την εκτέλεσι δεν ομιλεί για τα θέατρα, έτσι και εκείνος που πενθεί ειλικρινά δεν θα αναπαύση ποτέ την κοιλία του.

16. Όπως οι πτωχοί που βλέπουν τους θησαυρούς του βασιλέως αισθάνονται περισσότερο την πτωχεία τους, έτσι και η ψυχή που μελετά τις μεγάλες αρετές των Πατέρων, ταπεινώνει οπωσδήποτε περισσότερο το φρόνημά της.

17. Όπως το σίδερο και χωρίς να το θέλη σπεύδει προς τον μαγνήτη, διότι έλκεται από κάποια μυστική φυσική δύναμι, έτσι και εκείνοι που έχρόνισαν στις κακές τους συνήθειες τυραννούνται από αυτές.

18. Όπως το λάδι γαληνεύει τη θάλασσα και παρά την θέλησίν της, έτσι και η νηστεία σβήνει εντελώς τις σαρκικές πυρώσεις, και παρά την θέλησίν τους.

19. Όπως το ύδωρ όταν πιεσθή ανυψώνεται έτσι

πολλές φορές και η ψυχή που επιέσθη από
διαφόρους κινδύνους, ανυψώθηκε προς τον
Θεόν με την μετάνοια, και εσώθηκε.

20. Όπως εκείνος που κρατά αρώματα
προδίδεται και χωρίς να το θέλη από την ευωδία,
έτσι και όποιος έχει μέσα του το Πνεύμα του
Κυρίου αναγνωρίζεται από τα λόγια του και την
ταπεινοφροσύνη του.

21. Όπως ο ήλιος με το φως του δείχνει τον
χρυσό που λάμπει, έτσι και η αρετή φανερώνει
αυτόν που την έχει.

22. Όπως οι άνεμοι αναταράζουν τον βυθό της
θαλάσσης, έτσι και ο θυμός ταραίζει περισσότερο
από όλα τον νου.

23. Όπως, όσα δεν είδε ο άνθρωπος με τους
οφθαλμούς του, δεν επιθυμεί και τόσο πολύ να τα
γευθή, έστω και αν τα άκουσε, έτσι και όσοι
έμειναν αγνοί στο σώμα, έχουν εξ αιτίας αυτού
του γεγονότος ελαφροτέρους πειρασμούς.

24. Όπως οι κλέπτες δεν πλησιάζουν εύκολα
στον τόπο που βλέπουν βασιλική φρουρά και
όπλα, έτσι και εκείνος που ένωσε την καρδιά με
την προσευχή δεν κλέπτεται εύκολα από τους

νοητούς ληστές.

25. Όπως η φωτιά δεν γεννά χιόνι, έτσι και αυτός που ζητεί τις τιμές του κόσμου δεν θα απολαύση τις τιμές της μελλούσης ζωής.

26. Όπως πολλές φορές μία σπίθα κατέκαυσε ένα μεγάλο δάσος, έτσι και μία ενάρετη πράξις συνέβη να εξαλείψη πλήθος από μεγάλα πταίσματα.

27. Όπως δεν είναι δυνατόν να φονεύση κανείς ένα άγριο θηρίο χωρίς όπλο, έτσι δεν είναι δυνατόν να αποκτήση την αοργησία χωρίς ταπείνωσι.

28. Όπως είναι αδύνατο, σύμφωνα με τους φυσικούς νόμους, να ζήση κανείς χωρίς τροφή, έτσι είναι αδύνατο ο άνθρωπος που επιθυμεί την σωτηρία του να δείξη μέχρι το θάνατό του έστω και για μία στιγμή αμέλεια.

29. Όπως η ηλιακή ακτίνα που εισχωρεί από κάποιο μικρό άνοιγμα στο σπίτι, το φωτίζει τόσο, ώστε να διακρίνεται και η πιο λεπτή σκόνη που αιωρείται στον αέρα, έτσι και ο φόβος του Θεού εισερχόμενος στην καρδιά του ανθρώπου, της φανερώνει όλα τα αμαρτήματά της.

30. Όπως τα λεγόμενα καβούρια συλλαμβάνονται εύκολα, διότι βαδίζουν άλλοτε εμπρός και άλλοτε πίσω, έτσι και μία ψυχή που άλλοτε γελά, άλλοτε πενθεί και άλλοτε ζη με τρυφή, δεν είναι δυνατόν να κατορθώσει τίποτε.

31. Όπως οι κοιμώμενοι κλέπτονται εύκολα, έτσι και όσοι ασκούνται στην αρετή κοντά στον κόσμο.

32. Όπως εκείνος που παλαίει με λέοντα, αν στρέψει αλλού το βλέμμα του, εξοντώνεται αμέσως, έτσι και εκείνος που παλαίει με την σάρκα του, εάν της προσφέρει ανάπαυσι.

33. Όπως κινδυνεύουν να πέσουν όσοι ανεβαίνουν σε σαθρή σκάλα, έτσι κάθε τιμή και δόξα και εξουσία καταρρίπτουν τον κάτοχό τους, επειδή αυτές έρχονται σε αντίθεση με την ταπεινοφροσύνη.

34. Όπως είναι αδύνατον να μη σκέπτεται ο πεινασμένος τον άρτο, έτσι είναι αδύνατο να μη σκέπτεται τον θάνατο και την Κρίσι εκείνος που αγωνίζεται για να σωθή.

35. Όπως το νερό σβήνει τα γράμματα, έτσι και το δάκρυ μπορεί να σβήσει τα πταίσματα.

36. Όπως μερικοί που δεν έχουν νερό, σβήνουν

με άλλο τρόπο τα γράμματα, έτσι υπάρχουν και ψυχές που στερούνται δακρύων, και γι' αυτό τρίβουν και αποξέουν τις αμαρτίες τους με την λύπη, τους στεναγμούς και την σκυθρωπότητα.

37. Όπως από το πλήθος της κοπριάς προέρχονται πλήθος σκουλήκια, έτσι και από το πλήθος των φαγητών προέρχονται πλήθος αμαρτωλών πτώσεων και πονηρών λογισμών και ακαθάρτων ονείρων.

38. [Όπως ο τυφλός δεν βλέπει να βαδίζει, έτσι και ο οκνηρός δεν μπορεί να ιδεί το καλό και να το πράξει].

39. Όπως εκείνος που έχει δεμένα τα πόδια δεν μπορεί να βαδίζει εύκολα, έτσι και αυτοί που θησαυρίζουν χρήματα δεν μπορούν να ανέβουν στον ουρανό.

40. Όπως η πρόσφατη πληγή θεραπεύεται εύκολα, έτσι, αντιθέτως, τα χρόνια τραύματα της ψυχής δύσκολα θεραπεύονται, όταν βεβαίως θεραπεύονται.

41. Όπως είναι αδύνατος να βαδίζει ο νεκρός, έτσι είναι αδύνατον να σωθή ο απελπισμένος.

42. Αυτός που έχει ορθή πίστι και όμως

διαπράττει αμαρτίες, ομοιάζει με πρόσωπο που δεν έχει οφθαλμούς.

43. Αυτός που δεν έχει πίστι, και όμως πράττει ίσως μερικά καλά, ομοιάζει με εκείνον που αντλεί νερό και το χύνει σ' ένα τρυπημένο πιθάρι.

44. Όπως το πλοίο που έχει καλόν κυβερνήτη φθάνει με την βοήθεια του Θεού σώο στο λιμάνι, έτσι και η ψυχή που έχει καλόν ποιμένα ανεβαίνει εύκολα στον ουρανό, έστω και εάν έχη διαπράξει πλήθος κακών.

45. Όπως αυτός που δεν έχει οδηγό χάνει εύκολα τον δρόμο, έστω και εάν είναι πολύ έξυπνος, έτσι και εκείνος που προχωρεί αυτοκυβέρνητος την μοναχική οδό, εύκολα χάνεται, έστω και εάν κατέχη όλη την σοφία του κόσμου.

46. Όταν κάποιος ασθενή κατά το σώμα, έχη δε διαπράξει και βαριά αμαρτήματα, αυτός ας ακολουθή την οδό της ταπεινώσεως και των διαφόρων μορφών και εκδηλώσεών της, διότι δεν πρόκειται να εύρη αλλού την σωτηρία.

47. Όπως δεν είναι δυνατόν αυτός που επέρασε μακροχρόνιο ασθένεια να ανακτήση την υγεία του μέσα σε μία στιγμή, έτσι δεν είναι δυνατόν να

νικήσουμε διά μιας τα πάθη μας ή ένα πάθος μας. Να παρατηρής σε τι μέτρα ευρίσκεσαι σε κάθε πάθος και σε κάθε αρετή, και έτσι θα αντιληφθής καλύτερα την πρόοδό σου.

48. Όπως ζημιώνονται όσοι ανταλάσσουν τον χρυσό με την λάσπη, έτσι και όσοι διηγούνται και αποκαλύπτουν τα πνευματικά για να κερδήσουν κάτι από τα υλικά.

49. Την άφεσι πολλοί την απέκτησαν σύντομα, αλλά την απάθεια κανείς, διότι αυτό απαιτεί πολύν χρόνο και πόθο και την βοήθεια του Θεού.

50. Ας αναζητήσωμε ποια θηρία ή πτηνά μας επιβουλεύονται στην σπορά, ποια στην βλάστησι και ποια στον θερισμό, ώστε να στήνωμε κάθε φορά τις ανάλογες παγίδες.

51. Όπως δεν είναι σωστό να αυτοκτονήσει κάποιος, επειδή έχει πυρετό, έτσι δεν πρέπει να περιπίπτη κανείς στην απόγνωσι ποτέ μέχρι τελευταίας αναπνοής.

52. Όπως είναι άσχημο, εκείνος που έθαψε τον πατέρα του, επιστρέφοντας από την κηδεία να κατευθυνθή σε γάμο, έτσι είναι ανάρμοστο σε όσους θρηνούν τις πτώσεις τους, να επιζητούν

στην παρούσα ζωή από τους ανθρώπους τιμή ή ανάπαυσι ή δόξα.

53. Όπως άλλες είναι οι κατοικίες των ελευθέρων πολιτών και άλλες των καταδίκων, έτσι πρέπει να ξεχωρίζη τελείως η κατάσταση και η ζωή των πενθούντων και ενόχων από των ανενόχων.

54. Όπως τον στρατιώτη που επληρώθηκε βαρειά στο πρόσωπό του κατά τον πόλεμο, ο βασιλεύς δεν τον αποβάλλει από το στράτευμα, αλλά μάλλον τον προβιβάζει σε ανωτέρα τάξι, έτσι και τον μοναχό που κινδυνεύει και υποφέρει πολλά από τους δαίμονας, ο επουράνιος Βασιλεύς τον στεφανώνει.

55. Η αίσθησις που διαθέτει η ψυχή είναι ένα ιδίωμά της. Η δε αμαρτία είναι ο κόλαφος αυτής της αισθήσεως.

Η συναίσθησις είναι αυτή που επιφέρει την κατάπαυσι ή την μείωσι του κακού, και είναι τέκνο της συνειδήσεως.

Η δε συνείδησις είναι ο λόγος και ο έλεγχος του φύλακός μας Αγγέλου, ο οποίος μας εδόθηκε στο βάπτισμα.

Γι' αυτόν τον λόγο βλέπομε ότι οι αβάπτιστοι δεν

αισθάνονται έντονες τύψεις για τις κακές τους πράξεις, αλλά πολύ ελαφρές.

Η ελάττωσις του κακού γεννά την αποχή από το κακό. Η αποχή από το κακό είναι η αρχή της μετανοίας. Η αρχή της μετανοίας είναι η αρχή της σωτηρίας. Η αρχή της σωτηρίας είναι η καλή πρόθεσις. Η καλή πρόθεσις γεννά τους κόπους. Αρχή των κόπων είναι οι αρετές. Η αρχή των αρετών είναι το άνθος (της πνευματικής ζωής). Το άνθος της αρετής είναι η αρχή της (πνευματικής) εργασίας. Η (πνευματική) εργασία είναι τέκνο της αρετής· και αυτής τέκνο η συνέχισις και η συχνότης της εργασίας. Καρπός και τέκνο της συνεχούς και επιμελούς εργασίας είναι η έξις, (η μόνιμη δηλαδή συνήθεια). Και τέκνο της έξεως είναι η ποίωσις, (να γίνη δηλαδή η αρετή ένα με την ψυχή, φυσική κατάστασίς της).

Η ποίωσις στο καλό γεννά τον φόβο (του Θεού). Ο φόβος γεννά την τήρησι των εντολών – είτε των επουρανίων είτε των επιγείων. Η τήρησις των εντολών είναι απόδειξις της αγάπης (προς τον Θεόν). Αρχή της αγάπης είναι το πλήθος της ταπεινώσεως. Το πλήθος δε της ταπεινώσεως είναι θυγατέρα της απαθείας. Και η απόκτησις

της απαθείας είναι η πληρότης της αγάπης,
δηλαδή η πλήρης κατοίκησης του Θεού σε όσους
έγιναν με την απάθεια «καθαροί τη καρδία ότι
αυτοί τον Θεόν όψονται» (Ματθ. ε' 8).

Αυτώ η δόξα είς τους αιώνας. Αμήν.